

Notitie

Aan : HMID
I.a.a. :
Van :
Datum : 2 februari 1998
Betreft : Russisch logboek
Nummer :

Feitenoverzicht:

1. Op 12 juni 1985 vindt ..... op het strand bij Huisduinen een bundel papier. Het papier blijkt te zijn voorbedrukt met tabellen en er zijn aantekeningen te ontdekken, naar het schijnt in het Russisch. Ook staan er cijfer- en getallenreeksen in het document waarvan Veltkamp aanneemt dat het een logboek moet zijn wat wellicht afkomstig is van een Russische onderzeeër. (N.B. In deze tijd was de vermeende aanwezigheid van Sovjet onderzeeërs in de Zweedse wateren zeer actueel. Bekend is het in deze tijd stranden van een Sovjet onderzeeër van der Whisky klasse).
2. Op 10 juli 1985 neemt de heer ....., die via-via met ..... in contact is gekomen, het logboek in ontvangst ter bestudering. Hij zegt daarbij toe het in de oude staat te zullen retourneren en aan ..... nee te zullen delen wat de herkomst van het logboek is en eventuele andere bevindingen.
3. Het logboek wordt door ..... aan een slavist van de MARID afgegeven doch deze kan niet tot een goede analyse komen daar het logboek in een te slechte staat verkeert. Wat er ontcijferd kan worden is niet interessant en geeft geen duidelijk inzicht in de herkomst van het logboek. In oktober 1985 wordt het logboek dan ook aan ..... teruggegeven.
4. .... geloofd het e.e.a. niet en vermoedt dat er meer achter zit. Hij wendt zich begin 1986 tot de heer ....., bestuurslid van het museum Dorus Rijkers in Den Helder, en staat het logboek aan hem af met het verzoek te bekijken of deze wellicht de herkomst kan bepalen. Vervolgens verdwijnt het logboek. Hoewel ..... regelmatig informeert naar de stand van zaken komt er geen nieuws van het museum. In de zomer van 1988 verhuist het museum naar een nieuw onderkomen. Het geduld van ..... raakt op en hij eist het logboek terug. .... komt met een logboek maar dit is niet het betreffende logboek. Er zal verder gezocht moeten worden. Een en ander versterkt bij ..... de gedachte dat er iets aan de hand is.
5. Inmiddels heeft een goede vriend van ....., *de heer Valkenier*, zich ook op de zaak geworpen omdat ook hij overtuigd is geraakt van de Russische onderzeeër-theorie. De reden hiervoor is te vinden in een boek "Soviet Submarine Operations in Swedish Waters 1980-1986" waarin ook gewag wordt gemaakt van een zoekactie naar een onderzeeër in het Noorse Sogne Fjord op 31 mei 1985 (12 dagen voordat het logboek bij Huisduinen werd gevonden). Misschien, zo speculeert Valkenier, is er met dieptebommen gegooid en heeft men doel getroffen waarna het logboek met de zuidelijke stroming is meegevoerd.

6. Op 13 januari 1989 wordt in een uitzending van de VPRO ("Het Gebouw") uitgebreid aandacht besteed aan de kwestie. Daarbij lukt het een hoge Noorse militair telefonisch te benaderen en te confronteren met de theorie zoals bedacht door de heren Valkenier. Tevens trekt een radioploeg voor een "overval" naar het museum welke live in de uitzending te beluisteren valt. E.e.a. zorgt voor nogal wat opschudding. Ook de schrijvende pers (o.a. Vrij Nederland) besteden aandacht aan de zaak waarbij betrokkenen met naam en toenaam worden vermeld.

7. Het spectaculaire telefoongesprek met Noorwegen heeft evenwel het gevolg dat de Noorse militair bij de BVD laat informeren of de heer Valkenier bekend is. Deze dienst informeert bij de PID-Haarlem. De heer ambtenaar van de PID, stelt op eigen initiatief een onderzoek in waarbij hij onzorgvuldig te werk gaat. Allerlei procedures tot aan de Raad van State toe volgen. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken erkent dat als gevolg van een communicatie-stoornis tussen de BVD en de PID ten onrechte een onderzoek naar Valkenier is ingesteld.

8. Vervolgens verzoekt de heer Valkenier inzage in zijn BVD-dossier. De Minister van Binnenlandse Zaken weigert in algemene bewoordingen, onder verwijzing naar de veiligheid van de Staat inzage van betrokkene in zijn dossier. Betrokkene gaat hiertegen in bezwaar en vervolgens in beroep. Ten slotte buigt de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zich over de zaak. De Afdeling verwijst in zijn uitspraak in deze zaak van 1994 naar de motivering in de uitspraak in hetzelfde jaar in de zaak van

Hierin werd in het kort het volgende gesteld dat:

De Wiv in een aantal opzichten niet volledig voldoet aan de eisen van de artikelen 8 (eerbiediging privacy) en 13 (effectieve remedie) van het EVRM. Hierbij wordt met name gedoeld op de verenigbaarheid van de artikelen 8 en 16 van de Wiv en artikel 10 van de privacyregeling van de BVD (vergelijkbaar met die van de MID) met bovengenoemde verdragsbepalingen. Bovengenoemde uitspraken hebben geleid tot het kabinetsstandpunt van 1995 welke een aanzet vormde voor het huidige wetsvoorstel Wiv.

9. In navolging op de uitspraak van de Afdeling beslist de Minister van Binnenlandse Zaken op 9 augustus 1994 opnieuw op het verzoek van de heer Valkenier. Daarbij wordt alsnog inzage verleend in gegevens die door de BVD over betrokkene zijn vastgelegd binnen de context van het verdwenen logboek. Het verzoek om inzage te verlenen in gegevens verband houdende met het onderzoek van de PID naar betrokkene wordt niet ingewilligd daar deze gegevens zijn vernietigd. Hiertegen gaat betrokkene in bezwaar en later in beroep. In haar uitspraak van 8 januari 1998 acht de Afdeling het hoger beroep van de heer Valkenier gegrond maar ziet in de omstandigheden van het geval aanleiding om te bepalen dat de Minister van Binnenlandse Zaken niet opnieuw in de zaak behoeft te voorzien. Wel veroordeeld de Afdeling de Minister van Binnenlandse Zaken tot vergoeding van de door de heer Valkenier gemaakte proceskosten.

10. Tot slot kan worden vermeld dat de advocaat van de heer Valkenier op 19 september 1997 aan de Minister van Defensie heeft verzocht een onderzoek in te stellen naar het verdwijnen van het Russisch logboek. Dit verzoek is door DJZ afgehandeld.